

Maja Đukanović
Univerzitet u Beogradu
Filološki fakultet
Srbija
maja.djukanovic@fil.bg.ac.rs

Bilateralni projekat *Jeziik, knjiŹevnost i kultura kao osnova interkulturalne komunikacije*

Saradnici Katedre za opštu lingvistiku Filološkog fakulteta Univerziteta u Beogradu, u čijem sastavu deluje Lektorat za slovenistiku, u saradnji sa istraživačima sa Katedre za slovenistiku Filozofskog fakulteta Univerziteta u Ljubljani učestvovali su u realizaciji bilateralnog projekta pod nazivom *Jeziik, knjiŹevnost i kultura kao osnova interkulturalne komunikacije*, u okviru devetog ciklusa bilateralnih projekata (jun 2018. – decembar 2019). IstraŹivačke timove su činili – sa srpske strane: red. prof. dr Maja Đukanović (rukovodilac projekta), red. prof. dr Vesna Polovina, vanr. prof. dr Borko Kovačević, vanr. prof. dr Natalija Panić Cerovski, doc. dr Milica Dinić Marinković i msr Đorđe BoŹović, a sa slovenačke strane: red. prof. dr Mateja Pezdirc Bartol (rukovodilac projekta), red. prof. dr Alojzija Zupan Sosič, doc. dr Mojca Nidorfer Šiškovič i doc. dr Damjan Huber. U prvoj godini je, kao što je i planirano, realizovan zajednički radni sastanak, tokom kojeg je 20. novembra u prostorijama Univerziteta u Ljubljani održan Okrugli sto, u okviru kojeg su članovi projekta predstavili svoja dosadašnja istraživanja i stavove o pitanjima obuhvaćenim temom projekta. IstraŹivači su, u okviru ovog interdisciplinarno utemeljenog radnog sastanka, na kojem su predstavljena pitanja iz oblasti lingvistike i nastave stranih jezika, kao i pitanja iz oblasti knjiŹevnosti i nastave knjiŹevnosti na univerzitetu, diskutovali o metodama rada i definisali su teme koje će biti detaljnije obrađene u drugoj godini trajanja bilateralnog projekta. Posebna pažnja bila je usmerena na razvijanje interkulturalnog dijaloga i čita-

lačke kompetencije, odnosno – na literarnu socijalizaciju, pre svega mlađih generacija, na svim nivoima školovanja – od osnovne škole do univerzitetske nastave. Polazi se od činjenice da čitaoci mlađih generacija imaju drugačije modele prepoznavanja, uslovljene novim vrstama medija, a u okviru struke treba uticati na poboljšanje njihovih literarnih i kulturnih kompetencija. Poseban akcenat stavljen je na uporedni kontekst u istraživanju interkulturnih vidika, na primeru slovenačkog i srpskog jezika kao stranih. U okviru Okruglog stola definisani su konkretni zadaci u vezi sa oblikovanjem smernica i preporuka za dalji razvoj nastavnog gradiva za studije slovenačkog i srpskog kao stranih jezika.

U okviru boravka u Sloveniji, istraživači iz Srbije održali su i niz pojedinačnih sastanaka sa članovima projektnog tima iz Slovenije, sve u cilju preciznijeg definisanja tema koje će se obraditi u okviru bilateralnog projekta, kao i predstavljanja dosadašnjih dostignuća. Osim Univerziteta i Filozofskog fakulteta u Ljubljani, istraživači iz Srbije posetili su i Univerzitet u Koprju, gde su se upoznali sa problematikom studiranja na dvojezičnoj teritoriji, kao i sa pitanjima koja se javljaju u vezi s nastavom jezika i književnosti na nižim nivoima školovanja u dvojezičnom okruženju. Ova poseta je umnogome doprinela boljem razumevanju stanja školstva na dvojezičnom području i potrebama učenika i predavača u vezi sa udžbenicima i priručnicima za nastavu jezika, književnosti i kulture.

Rukovodilac bilateralnog projekta sa slovenačke strane, red. prof. dr Mateja Pezdirc Bartolm, gostovala je od 26. do 29. novembra 2018. godine na Filološkom fakultetu Univerziteta u Beogradu, gde su nastavljeni razgovori sa istraživačima u vezi s konkretnim izvođenjem predviđenih istraživanja. Prof. dr Mateja Pezdirc Bartol je u okviru svoga boravka u Beogradu posetila i Nacionalni savet slovenačke nacionalne manjine, gde se upoznala sa statusom slovenačke manjine u Srbiji, posebno s pitanjima vezanim za uvođenje slovenačkog jezika kao izbornog predmeta u ovdašnji školski sistem. Tokom razgovora s rukovodstvom Nacionalnog saveta slovenačke nacionalne manjine u Srbiji, akcenat je stavljen na nužnost štampanja udžbenika i priručnika za potrebe nastave slovenačkog kao stranog jezika na svim nivoima učenja, imajući u vidu raznolikost početnog znanja učenika i studenata. Prof. dr Mateja Pezdirc Bartol održala je u okviru bilateralnog projekta i dva predavanja o savremenoj slovenačkoj književnosti, njenoj recepciji i mogućnostima inovacija u nastavi.

Tokom druge godine trajanja projekta, u periodu od 7. do 11. oktobra 2019. godine, pored niza sastanaka održan je i Okrugli sto na Filološkom fakultetu Univerziteta u Beogradu, u okviru kojeg su istraživači detaljnije analizirali uključenost književnih tekstova i kulturnih sadržaja u nastavu stranih jezika, kao i doprinos tih sadržaja boljem razumevanju kontakata između različitih jezika i književnosti, a u okviru toga i uključenost interkulturalnog dijaloga. Istraživači su, svako u svojoj užoj oblasti, analizirali i upoređivali postojeće nastavne materijale, koji se upotrebljavaju u nastavi u Srbiji i u Sloveniji, sa akcentom na uključenosti književnih tekstova i kulturnih, odnosno civilizacijskih sadržaja. Zaključeno je da posebnu pažnju treba posvetiti pitanju stereotipizacije u nastavi stranih jezika, odnosno načinu na koji se kroz ove materijale razvijaju čitalačke kompetencije i sama upotreba jezika u procesu njegovog usvajanja – i kao prvog i kao stranog. U okviru posete Srbiji, učesnici bilateralnog projekta posetili su Nacionalni savet slovenačke nacionalne manjine u Republici Srbiji i upoznali se sa njegovim radom, kao i sa problematikom nastave slovenačkog jezika kao stranog u Srbiji.